

+ Nếu $f(2) > 0$, thì ta thấy $f(a) = 0$ hoặc $f(a) = 1$. Thật vậy, nếu $f(a) > 1$, thì bằng cách cho $k \rightarrow +\infty$, ta thấy $2f(a)^k [f(2)f(a)^k - 1] \rightarrow +\infty$ nên (1) không thể xảy ra, còn nếu $0 < f(a) < 1$, thì với k đủ lớn, $2f(a)^k [f(2)f(a)^k - 1] < 0$ nên (1) cũng không thể xảy ra. Thành thử, ta đã chứng minh được với mọi a , thì $f(a) = 0$ hoặc $f(a) = 1$.

Từ đó suy ra $2f(x^2 + y^2) - f(x) - f(y) \in \{0; 1; 2\}; \forall x, y \in \mathbf{Z}$. (2)

Do đó, $n \leq 2$.

*) Nếu $n = 0$, thì $2f(x^2 + y^2) = f(x) + f(y); \forall x, y \in \mathbf{Z}$.

Vì f khác hằng nên tồn tại $x_0 \in \mathbf{Z}$ sao cho $f(x_0) \neq 0$. Khi đó,

$$f(x_0) = f(x_0)f(1) \Rightarrow f(1) = 1.$$

Do f khác hằng nên tồn tại $x_1 \in \mathbf{Z}$ sao cho $f(x_1) \neq 1$. Từ i), ta có

$$f(0) = f(x_1).f(0) \Rightarrow f(0) = 0.$$

Bây giờ, sử dụng (2), ta được

$$2 = 2f(1^2 + 0^2) = f(1) + f(0) = 1.$$

Điều vô lí này chứng tỏ $n = 0$ không thỏa mãn.

*) Nếu $n = 1$, thì hàm số

$$f(x) = \begin{cases} 0 & \text{nếu } x = 0 \\ 1 & \text{nếu } x \neq 0 \end{cases}$$

thỏa mãn đề bài. Do đó, $n = 1$ thỏa mãn đề bài.

*) Nếu $n = 2$, thì ta thấy không thể tồn tại 2 số $p, q \in \mathbf{Z}; (p, q) = 1$ sao cho $f(p^2 + q^2) = 0$. Thật vậy, nếu trái lại, thì $\forall x, y \in \mathbf{Z}$, ta có

$$\begin{aligned} 0 &= f(p^2 + q^2)f(x^2 + y^2) = f((p^2 + q^2)(x^2 + y^2)) \\ &= f((xp + yq)^2 + (xq - yp)^2) \end{aligned}$$

Kết hợp với (2) suy ra $f(xp + yq) = f(xq - yp) = 0$. Thế nhưng, do $(p, q) = 1$ nên tồn tại $x, y \in \mathbf{Z}$ để $xp + yq = 1$. Do đó, $1 = f(xp + yq) = 0$. Điều vô lí này chứng tỏ

$$f(x^2 + y^2) = 1; \forall x, y \in \mathbf{Z}; (x, y) = 1.$$

Bây giờ, ta xét hàm số

$$f(x) = \begin{cases} 0 & \text{nếu } \begin{cases} p | x \\ q | x \end{cases} \\ 1 & \text{nếu } \begin{cases} p \nmid x \\ q \nmid x \end{cases} \end{cases}$$

trong đó p, q là 2 số nguyên tố phân biệt có dạng $4k + 3$.

Ta sẽ chứng minh hàm $f(x)$ xây dựng như trên thỏa mãn

$$\text{i) } f(xy) = f(x)f(y); \forall x, y \in \mathbf{Z}$$

$$\text{ii) } \{2f(x^2 + y^2) - f(x) - f(y) \mid x, y \in \mathbf{Z}\} = \{0; 1; 2\}$$

-Kiểm tra điều kiện i)

$$\text{Nếu } \begin{cases} p | xy \\ q | xy \end{cases} \text{ thì hiển nhiên } f(xy) = 0 = f(x)f(y).$$

$$\text{Nếu } \begin{cases} p \nmid xy \\ q \nmid xy \end{cases} \text{ thì } f(xy) = 1 = f(x)f(y)$$

-Kiểm tra điều kiện ii)

Vì $f(x) \in \{0;1\}$ nên $\{2f(x^2 + y^2) - f(x) - f(y) \mid x, y \in \mathbf{Z}\} \subseteq \{0;1;2\}$

$$\text{Để thấy } \begin{cases} 2f(1+p^2) - f(1) - f(p) = 1 \\ 2f(p^2 + q^2) - f(p) - f(q) = 2 \\ 2f(0) - f(0) - f(0) = 0 \end{cases} \text{ nên}$$

$$\{2f(x^2 + y^2) - f(x) - f(y) \mid x, y \in \mathbf{Z}\} = \{0;1;2\}$$

Vậy $n=1, n=2$ là tất cả các giá trị thỏa mãn đề bài.

Bài 38. Xác định hàm số $f(x)$ liên tục $\mathbf{R}^+ \rightarrow \mathbf{R}^+$ ($\mathbf{R}^+$ là tập hợp các số thực dương) thỏa mãn đồng thời các điều kiện:

- 1) $f(2x) = 2f(x)$ với mọi $x \in \mathbf{R}^+$,
- 2) $f(f^3(x)(e^{f(x)} - 1)) = x^2(e^x - 1)f(x)$ với mọi $x \in \mathbf{R}^+$,
- 3) $f(e-1) = (e-1)f(1)$,
- 4) $f(k)$ là số nguyên dương với mọi số nguyên dương k .

Hướng dẫn giải

Với $a, b \in \mathbf{R}^+$ và $f(a) = f(b)$, suy ra $f^3(a)(e^{f(a)} - 1) = f^3(b)(e^{f(b)} - 1)$. Do đó

$$f(f^3(a)(e^{f(a)} - 1)) = f(f^3(b)(e^{f(b)} - 1)).$$

Hay $a^2(e^a - 1)f(a) = b^2(e^b - 1)f(b)$. Vì $f(a) = f(b) > 0$ nên ta suy ra $a^2(e^a - 1) = b^2(e^b - 1)$.

Xét hàm số $h(x) = x^2(e^x - 1)$ trên $\mathbf{R}^+$, ta có $h'(x) = 2x(e^x - 1) + x^2e^x > 0$ với mọi $x \in \mathbf{R}^+$. Do đó hàm số $h(x) = x^2(e^x - 1)$ đồng biến trên $\mathbf{R}^+$. Do đó từ $a^2(e^a - 1) = b^2(e^b - 1)$, ta suy ra $h(a) = h(b)$ hay $a = b$.

Vậy $f(x)$ là đơn ánh. Kết hợp với $f(x)$ liên tục ta suy ra $f(x)$ là hàm đơn điệu thực sự. Mặt khác, theo giả thiết $f(2) = 2f(1) > f(1)$ nên ta suy ra $f(x)$ là hàm tăng thực sự trên $\mathbf{R}^+$.

Từ 2) ta cho $x = 1$ thì $f(f^3(1)(e^{f(1)} - 1)) = (e-1)f(1)$. Kết hợp với 3) ta suy ra

$$f(f^3(1)(e^{f(1)} - 1)) = f(e-1).$$

Vì $f(x)$ là hàm tăng thực sự trên $\mathbf{R}^+$ nên ta suy ra $f^3(1)(e^{f(1)} - 1) = e-1$.

Xét hàm số $g(x) = x^3(e^x - 1)$ trên $\mathbf{R}^+$, ta có $g'(x) = 3x^2(e^x - 1) + x^3e^x > 0$ với mọi $x \in \mathbf{R}^+$. Do đó hàm số $g(x) = x^3(e^x - 1)$ đồng biến trên $\mathbf{R}^+$. Do đó từ $f^3(1)(e^{f(1)} - 1) = e-1$, ta suy ra $g(f(1)) = g(1)$ hay $f(1) = 1$.

Vì $f(2x) = 2f(x)$ với mọi $x \in \mathbf{R}^+$ và $f(1) = 1$ nên theo quy nạp ta có $f(2^n) = 2^n$ với mọi số tự nhiên n .

Với mọi số tự nhiên n , ta có

$$2^n = f(2^n) < f(2^n + 1) < f(2^n + 2) < \dots < f(2^n + 2^n - 1) < f(2^{n+1}) = 2^{n+1}.$$

Vì điều kiện 4) nên $f(2^n + 1), f(2^n + 2), \dots, f(2^n + 2^n - 1)$ đều là các số nguyên dương. Do đó ta suy ra $f(2^n + 1) = 2^n + 1, f(2^n + 2) = 2^n + 2, \dots, f(2^n + 2^n - 1) = 2^n + 2^n - 1$.

Vậy $f(n) = n$ với mọi số nguyên dương n .

Từ $f(2x) = 2f(x)$ với mọi $x \in \mathbf{R}^+$. Ta suy ra $f(2^n x) = 2^n f(x)$ với mọi $x \in \mathbf{R}^+$. Cho với mọi $x = \frac{m}{2^n}$

với mọi m, n là số nguyên dương ta suy ra $f(m) = 2^n f(\frac{m}{2^n})$. Do đó $m = 2^n f(\frac{m}{2^n})$ hay $f(\frac{m}{2^n}) = \frac{m}{2^n}$

với mọi số nguyên dương m, n .

Với mỗi $x \in \mathbf{R}^+$ tùy ý cho trước đều tồn tại dãy số $\{q_k\}$, q_k có dạng $\frac{m}{2^n}$ hội tụ đến x . Vì $f(x)$ là hàm liên tục nên

$$x = \lim_{k \rightarrow \infty} q_k = \lim_{k \rightarrow \infty} f(q_k) = f(\lim_{k \rightarrow \infty} q_k) = f(x).$$

Thử lại ta thấy hàm số $f(x) = x$ thỏa mãn mọi điều kiện của bài ra.

Bài 39. Tìm số nguyên dương m nhỏ nhất sao cho tồn tại hàm số $f: \mathbf{Q}^* \rightarrow \mathbf{Q} \setminus \{-1; 0; 1\}$ thỏa mãn đồng thời các điều kiện sau

i/ $f(m) = f(2015), f(m+1) = f(2016);$

ii/ $f(n+m) = \frac{f(n)-1}{f(n)+1}, n=1,2,\dots$

Hướng dẫn giải

Ta có $f(n+2m) = -\frac{1}{f(n)} \Rightarrow f(n+4m) = f(n), \forall n \in \mathbf{Q}^*$

Với $m=1$, ta có $f(n+4) = f(n) \Rightarrow f(n+4k) = f(n), \forall k, n \in \mathbf{Q}^*$

$$f(n+2) = -\frac{1}{f(n)}; f(n+1) = \frac{f(n)-1}{f(n)+1}, \forall n \in \mathbf{Q}^*$$

$$f(1) = f(2015) = f(4.503+3) = f(3) = -\frac{1}{f(1)} : \text{ vô lý.}$$

Với $m=2$, ta có $f(n+8) = f(n) \Rightarrow f(n+8k) = f(n), \forall n, k \in \mathbf{Q}^*$

và $f(n+4) = -\frac{1}{f(n)}; f(n+2) = \frac{f(n)-1}{f(n)+1}, \forall n \in \mathbf{Q}^*$

Ta có $f(2) = f(2015) = f(251.8+7) = f(7) = -\frac{1}{f(3)};$

$$f(3) = f(2016) = f(251.8+8) = f(8) = -\frac{1}{f(4)}$$

$$\Rightarrow f(2) = f(4) = \frac{f(2)-1}{f(2)+1} \Rightarrow (f(2))^2 = -1$$

Điều mâu thuẫn trên dẫn đến $m \geq 3$.

Với $m=3$, ta xây dựng được vô số hàm f thỏa yêu cầu bài toán như sau

Cho $a \in \mathbf{Q} \setminus \{-1; 0; 1\}$, đặt $f(1) = a; f(2) = \frac{1+a}{1-a}; f(3) = -\frac{1}{a};$

$$\text{và } f(n+3) = \frac{f(n)-1}{f(n)+1}, \forall n \geq 1$$

Khi đó, chứng minh quy nạp thì hàm số xác định trên $\mathbf{Q}^*$ và

$$f(n) \in \mathbf{Q} \setminus \{-1; 0; 1\}, \forall n \in \mathbf{Q}^*$$

hơn nữa theo chứng minh trên

$$f(n+6) = -\frac{1}{f(n)}, f(n+12k) = f(n), \forall n, k \in \mathbf{Q}^*$$

$$\text{Khi đó } f(2015) = f(167.12 + 11) = f(11) = -\frac{1}{f(5)} = \frac{1+f(2)}{1-f(2)} = -\frac{1}{a} = f(3)$$

$$f(2016) = f(167.12 + 12) = f(12) = -\frac{1}{f(6)} = \frac{1+f(3)}{1-f(3)} = \frac{a-1}{a+1} = f(4)$$

Vậy hàm số thỏa mãn yêu cầu bài toán.

Bài 40. Tìm hàm $f(x)$ liên tục trên $\mathbb{R}$ và thỏa mãn:

$$f(x+y) + f(x-y) = 2f(x) + 2f(y) \quad \forall x, y \in \mathbb{R}.$$

Hướng dẫn giải

+) Cho $x = y = 0$ từ (*) $\Rightarrow f(0) = 0$.

+) Thay x bởi y và y bởi x ta được:

$$f(x+y) + f(x-y) = 2f(x) + 2f(y) \quad \forall x, y \in \mathbb{R}$$

suy ra $f(x-y) = f(y-x)$, $\forall x, y \in \mathbb{R} \Rightarrow f(x)$ là hàm số chẵn.

+) Cho $x = y \rightarrow f(2x) = 4f(x)$, CM quy nạp ta được $f(nx) = n^2f(x)$, $\forall x \in \mathbb{R}, \forall n \in \mathbb{N}^*$

$$\Rightarrow f\left(\frac{x}{n}\right) = \frac{1}{n^2} f(x), \forall x \in \mathbb{R}, \forall n \in \mathbb{N}^* \Rightarrow f\left(\frac{m}{n}x\right) = \frac{m^2}{n^2} f(x), \forall x \in \mathbb{R}, \forall n, m \in \mathbb{N}^*$$

hay $f(rx) = r^2f(x)$, $\forall x \in \mathbb{R}, \forall r \in \mathbb{Q}^+$,

+) Vì $f(x)$ là hàm chẵn nên $f(rx) = r^2f(x)$, $\forall x \in \mathbb{R}, \forall r \in \mathbb{Q}$.

+) Vì $f(x)$ liên tục trên $\mathbb{R}$ nên $f(\alpha x) = \alpha^2f(x)$, $\forall x \in \mathbb{R}, \forall \alpha \in \mathbb{R} \Rightarrow f(\alpha) = a\alpha^2$

Vậy $f(x) = ax^2$, với $a = f(1)$, $x \in \mathbb{R}$.

Bài 41. Cho hàm $f: \mathbb{R}_+ \rightarrow \mathbb{R}_+$ ($\mathbb{R}_+ = \{x \in \mathbb{R} \mid x \geq 0\}$) sao cho:

$$f(x^2) + f(y) = f(x^2 + y + xf(4y)) \quad \forall x, y \geq 0$$

a) Chứng minh f là hàm tăng không nghiêm ngặt trên $\mathbb{R}_+$

b) Tìm tất cả các hàm f thỏa mãn điều kiện trên.

Hướng dẫn giải

a) Thay $x=y=0$ ta có $f(0)=0$.

Xét hàm $g(x) = x^2 + f(4y)x$ là hàm đồng biến trên $\mathbb{R}_+$ vì $f(4y) \geq 0$. Mà:

$$g(0) = 0; g(+\infty) = +\infty \Rightarrow \underset{x \geq 0}{TGT} g(x) = [0; +\infty) \quad \text{nên với mỗi số dương } a \text{ bất kỳ luôn tồn tại } x_0 \text{ để } a = g(x_0)$$

> 0 . Do đó $f(y+a) = f(g(x_0)+y) \geq f(y)$ với mọi số a dương. Chứng tỏ f là hàm tăng không nghiêm ngặt.

b) Xét hai trường hợp sau:

TH1: Tồn tại $t > 0$ để $f(t) = 0$.

$$\text{Thay } x = \sqrt{t} \Rightarrow f(y) = f(y+t + \sqrt{t}f(4y)) \geq f(t+y)$$

$$\text{Mà } f(t) \leq f(t+y) \Rightarrow f(y) = f(t+y) \quad \forall y \geq 0$$

$$\Rightarrow f(0) = f(t) = f(2t) = \dots = f(nt) \quad \forall n \in \mathbb{Z}^+$$

Kết hợp với $f(x)$ là hàm không giảm nên $f(x) = 0$ với mọi x không âm. Vì nếu ngược lại tồn tại $u > 0$ để $f(u) > 0$ thì luôn tồn tại n nguyên dương để $nt > u$ nhưng $f(nt) = 0$ mâu thuẫn với tính không giảm của hàm f .

TH2: Với mọi số dương t có $f(t) > 0$. Theo chứng minh trên suy ra f là hàm tăng ngặt

$$\text{Thay } y \text{ bởi } y^2 \text{ ta có: } f(x^2) + f(y^2) = f(x^2 + y^2 + xf(4y^2))$$

Thay x bởi y , y bởi x^2 :

$$f(y^2) + f(x^2) = f(y^2 + x^2 + yf(4\sqrt{x}))$$

Vi f tăng ngặt nên:

$$x^2 + y^2 + xf(4y^2) = y^2 + x^2 + yf(4\sqrt{x}) \Rightarrow x(f(4y^2) = yf(4\sqrt{x}) \Rightarrow \frac{f(4y^2)}{y} = \frac{f(4\sqrt{x})}{x} = kf \quad \forall x > 0; y > 0$$

$$\Rightarrow f(x) = k\sqrt{x}$$

Thử lại ta được k=1.

KL: Bài toán có hai nghiệm là

$$f(x) = 0; f(x) = \sqrt{x}.$$

Bài 42. Tìm tất cả hàm f: $\mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^*$ liên tục trên $\mathbb{R}$ và thỏa mãn điều kiện:

$$\frac{1}{f(x)} + \frac{1}{f(x^2 + 2x)} = 1 \quad \forall x \in \mathbb{R}.$$

Hướng dẫn giải

$$\text{Ta có (1)} \Leftrightarrow f(x) + f(x^2 + 2x) = f(x) \cdot f(x^2 + 2x)$$

$$\Leftrightarrow [f(x) - 1] \cdot [f(x^2 + 2x) - 1] = 1$$

$$\text{Thế } x \text{ bởi } x-1 \text{ ta } [f(x-1) - 1] \cdot [f(x^2 - 1) - 1] = 1$$

$$\text{Đặt } g(x) = f(x-1) - 1 \Rightarrow g \text{ liên tục trên } \mathbb{R}; g(x) \neq 1 \quad \forall x \in \mathbb{R} \text{ và } g(x) \cdot g(x^2) = 1 \quad \forall x \in \mathbb{R} \text{ (2)}$$

$$\text{Từ (2) ta có } g(x) \neq 0 \quad \forall x \in \mathbb{R}$$

$$\text{Thay } x \text{ bởi } -x \Rightarrow g(-x) \cdot g(x^2) = 1 - g(x) \cdot g(x^2) \Rightarrow g(-x) = g(x)$$

Vậy g là hàm chẵn x nên ta chỉ cần xét với $x > 0$ trên $\mathbb{R}$.

$$\text{Từ (2) ta có: } g(x) = g(x^4) \Rightarrow g(x) = g(x^{1/4}) \quad \forall x > 0$$

Lấy $a > 0$ tùy ý, xét dãy (x_n) xác định như sau:

$$x_0 = a; x_{n+1} = x_n^{1/4} \quad \forall n \in \mathbb{N} \Rightarrow \lim x_n = 1$$

$$\text{Và có } g(x_n) = g(x_n^{1/4}) = g(x_{n+1}) \quad \forall n \in \mathbb{N} \Rightarrow g(x_n) = g(x_{n-1}) = \dots = g(x_0) = g(a)$$

$$\text{Vì } g \text{ liên tục nên ta có } g(x) = \lim g(x_n) = g(\lim x_n) = g(1)$$

$$\text{Thay } x=1 \text{ vào (2)} \Rightarrow g^2(1) = 1 \Rightarrow g(1) = 1 \text{ (vì } g \neq 1) \Rightarrow g(x) = 1 \quad \forall a > 0 \text{ bất kì}$$

$$\Rightarrow g(x) = 1 \quad \forall x \in \mathbb{R} \Rightarrow f(x) = 2 \quad \forall x \in \mathbb{R}$$

Bài 43. Tìm tất cả các hàm số $f: \square \rightarrow \square$ thỏa mãn:

$$xf(x + xy) = xf(x) + f(x^2)f(y), \quad \forall x, y \in \square.$$

Hướng dẫn giải

$$xf(x + xy) = xf(x) + f(x^2)f(y), \quad \forall x, y \in \square \quad (1)$$

Trong (1) lấy $x = y = 0$ được $f(0) = 0$.

Trong (1) lấy $y = -1$ ta có

$$xf(x) + f(x^2)f(-1) = xf(0) = 0, \quad \forall x \in \square \quad (2)$$

Trong (2) lấy $x = -1$ ta được:

$$f(1)f(-1) - f(-1) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} f(-1) = 0 \\ f(1) = 1 \end{cases}$$

+ Nếu $f(-1) = 0$ thì từ (2) suy ra f đồng nhất 0 và hàm này thỏa mãn bài toán.

+ Nếu $f(1) = 1$ thì trong (2) lại lấy $x = 1$ ta thu được $f(-1) = -1$.

$$\text{Từ đó (2) trở thành: } f(x^2) = xf(x), \quad \forall x \in \square \quad (3)$$

Trong (1) ta cho $y = 1$:

$$xf(2x) = xf(x) + f(x^2)f(1), \quad \forall x \in \square \Leftrightarrow f(2x) = 2f(x), \quad \forall x \neq 0$$

Kết hợp (1) và (3) ta được:

$$f(x+xy) = f(x) + f(x)f(y), \forall y \in \mathbb{Q}, x \neq 0 \quad (4)$$

Từ (4) lần lượt lấy $x = 1, x = -1$ ta có: $f(1+y) = 1 + f(y), \forall y \in \mathbb{Q}$

$$f(-1-y) = -1 - f(y), \forall y \in \mathbb{Q}$$

Như vậy hàm f là một hàm số lẻ.

Trong (4) thay y bởi $-y$ và sử dụng tính lẻ của hàm f :

$$f(x-xy) = f(x) + f(x)f(-y) = f(x) - f(x)f(y), \forall y \in \mathbb{Q}, x \neq 0 \quad (5)$$

Cộng vế theo vế (4) và (5):

$$f(x+xy) + f(x-xy) = 2f(x) = f(2x), \forall y \in \mathbb{Q}, x \neq 0$$

Mà $f(0) = 0$ nên ta có $f(x+xy) + f(x-xy) = 2f(x) = f(2x), \forall x, y \in \mathbb{Q}$

$$f(x+y) = f(x) + f(y), \forall x, y \in \mathbb{Q}$$

Và bây giờ ta sẽ tính biểu thức $f((x+1)^2)$ theo hai cách:

$$f((x+1)^2) = f(x^2 + 2x + 1) = f(x^2) + f(2x) + f(1) = xf(x) + 2f(x) + 1, \forall x \in \mathbb{Q}$$

$$f((x+1)^2) = (x+1)f(x+1) = (x+1)(f(x)+1), \forall x \in \mathbb{Q}$$

Từ hai điều trên thu được:

$$xf(x) + 2f(x) + 1 = (x+1)(f(x)+1), \forall x \in \mathbb{Q} \Leftrightarrow f(x) = x, \forall x \in \mathbb{Q}$$

Thử lại thỏa. Kết luận của bài toán là: $f(x) = 0, \forall x \in \mathbb{Q}; f(x) = x, \forall x \in \mathbb{Q}$.

Bài 44. Tìm tất cả các hàm số $f: \mathbb{Q} \setminus \{0\} \rightarrow \mathbb{Q}$ sao cho với mọi x, y khác 0 và $x \neq y$ ta có

$$f(y) - f(x) = f(y) \cdot f\left(\frac{x}{x-y}\right).$$

Hướng dẫn giải

Đặt $g(x) = f\left(\frac{1}{x}\right)$ ta được PTH: $g(y) - g(x) = g(y)g\left(1 - \frac{x}{y}\right)$ (1)

+ Cho $y=1$: $g(1) - g(x) = g(1)g(1-x)$. Suy ra $g(1) - g\left(\frac{x}{y}\right) = g(1)g\left(1 - \frac{x}{y}\right)$ (2)

+ Từ (1) và (2) suy ra $g(y) - g(x) = g(y) \cdot \frac{g(1) - g\left(\frac{x}{y}\right)}{g(1)} \Rightarrow g(y)g\left(\frac{x}{y}\right) = g(x) \cdot g(1)$ (3), với mọi

$x, y \neq 0; x \neq y$.

+ Trong (3) thay x bởi $y-x$, ta được: $g(y)g\left(1 - \frac{x}{y}\right) = g(y-x) \cdot g(1)$ (4).

+ Từ (1), (4) suy ra $g(y) - g(x) = g(y-x) \cdot g(1)$. Từ đây suy ra $g(u+v) = g(u) + g(v) \cdot g(1)$ (5), với mọi $u, v \neq 0; u+v \neq 0$.

+ Từ (3) suy ra $g(xy)g(1) = g(x) \cdot g(y)$ với mọi $x, y \neq 0$ (6).

+ Hoán đổi vai trò của u, v trong (5) suy ra nếu $g(1) \neq 1$ thì $g(x) \equiv 0$ (mâu thuẫn). Do đó $g(1) = 1$ và ta được: $g(u+v) = g(u) + g(v); g(uv) = g(u) \cdot g(v)$ với mọi $u, v \neq 0$.

Theo kết quả cơ bản ta được $g(x) = x$. Vậy $f(x) = \frac{1}{x}$ là hàm duy nhất cần tìm.

Bài 45. Tìm tất cả các hàm $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ thỏa mãn đồng thời hai điều kiện sau:

- Với mọi cặp a, b nguyên dương không nguyên tố cùng nhau, ta có $f(a) \cdot f(b) = f(ab)$
- Với mọi bộ a, b nguyên dương tồn tại một tam giác không suy biến có độ dài ba cạnh là $f(a), f(b)$ và $f(a+b-1)$.

Hướng dẫn giải

Từ đk 2, với mọi bộ a, b nguyên dương, ta có

$$f(a) + f(b) > f(a+b-1);$$

$$f(a) + f(a+b-1) > f(b);$$

$$f(a+b-1) + f(b) > f(a);$$

$$a = b = 2: f(4) = f(2)^2; 2f(2) > f(3).$$

$$a = 3; b = 2: f(2) + f(3) > f(4)$$

$$f(2)^2 = f(4) < f(2) + f(3) < f(2) + 2f(2) = 3f(2)$$

$$\Rightarrow f(2) = 1 \text{ or } f(2) = 2.$$

Nếu $f(2) = 1$. Do $2f(2) > f(1) \rightarrow f(1) = 1$.

Quy nạp chứng minh $f(n) = 1$ với mọi n nguyên dương.

Cho $a = n, b = 2: f(n+1) < f(n) + f(2) = 2 \rightarrow f(n+1) = 1$.

Nếu $f(2) = 2$, bằng quy nạp chứng minh được $f(2^k) = f(2) \cdot f(2^{k-1}) = \dots = f(2)^k = 2^k$.

Do $f(4) - f(2) < f(3) < 2f(2) \Rightarrow f(3) = 3$.

Quy nạp chứng minh $f(n) = n$ với mọi $n \geq 2$.

Cho $a = n-1, b = 2: f(n) < f(n-1) + f(2) = n+1 \rightarrow f(n) \leq n$.

Lấy r là số nguyên lớn nhất sao cho 2^r không vượt quá n .

Nếu $2^r = n$ thì theo chứng minh trên có $f(n) = n$

Nếu $n = 2^r + s$ với $1 \leq s < 2^r$.

$$a = n = 2^r + s; b = 2^r - s + 1.$$

$$\text{Ta có } f(2^r - s + 1) = 2^r - s + 1 \Rightarrow f(n) + f(2^r - s + 1) > f(2^r + s + 2^r - s + 1 - 1)$$

$$f(n) > f(2^{r+1}) - f(2^r - s + 1) = 2^{r+1} - (2^r - s + 1) = 2^r + s - 1 = n - 1$$

$$\Rightarrow f(n) \geq n$$

$$f(n) = n \quad \forall n \geq 2.$$

Do $f(1) < 2f(2) = 4$ nên $f(1)$ bằng 1, 2 hoặc 3.

Vậy $f(n) = 1$ với mọi n nguyên dương hoặc $f(n) = n \quad \forall n \geq 2$; $f(1) \in \{1; 2; 3\}$